

Internationella diskussioner om rening av radioaktiv metall

NYKÖPING Skulle du köpa ett metallföremål som en gång har varit radioaktivt? I tre dagar är experter från hela världen på Studsvik för att diskutera den kontroversiella frågan om rening och återvinning av radioaktiv metall.

Fakta

Internationell konferens

Konferensen som pågår i tre dagar arrangeras gemensamt av Studsvik, Internationella atomenergiorganet (IAEA) samt OECD/NEA som är kärnkraftsbyrån inom OECD.

Cirka 160 personer från 18 länder deltar.

Studsvik har arbetat med återvinning av metall i många år. Inte bara rening av delar från kärnkraftverk, även inom vården, i pappersindustrin och stålindustrin används radioaktivitet.

På ett kärnkraftverk räknar man med att det är möjligt att återvinna 95 procent av metallen.

Det var inget trevligt väder som Nyköping bjöd sina internationella gäster på. I regnet fick de köa för att komma igenom den rigorösa säkerhetskontrollen för att gå in i hörsalen på Studsvik. Väl inne väntade tre dagar späckade med idéutbyte om återvinning av metaller som kommer från kärnkraftverk och annan radioaktiv verksamhet.

– Det är en öppen konferens, man får komma oavsett vad man tycker om kärnkraft, säger Arne Larsson, senior rådgivare på Studsvik.

En stor del av de rör, turbiner och stålställningar som har funnits på kärnkraftverk kan renas och sedan återanvändas i stället för att lägga det i förvar.

Men ämnet är laddat i samhället. Frågan om så kallad friklassad metall har varit uppe i riksdagen. Och stålindustrins branschorganisation Jernkontoret påstår sig ha nolltolerans mot metallskrot som en gång har varit radioaktivt. Arne Larsson på Studsvik tror att en stor utmaning handlar om att hitta bra sätt att förklara för allmänheten.

– Radioaktivitet syns inte, luktar inte, smakar inte. Man måste mäta det och vi måste kunna berätta för människor hur det här fungerar, säger han.

Studsviks koncern- vd, Michael Mononen, tycker att kärnkraftsindustrin generellt har varit för dålig på att berätta hur det ligger till, i jämförelse med annan industri som är mån om att berätta hur bra den är.

– Vi ser oss som en del av en grön verksamhet. När det uppstår avfall hjälper vi till att ta hand om den på ett så miljövänligt sätt som möjligt.

Rädslan som finns för radioaktivitet, till exempel hos Jernkontoret, tror Arne Larsson beror på osäkerhet.

– Vissa accepterar inte någon radioaktivitet alls. Då accepterar man inte sig själv. Viss radioaktivitet finns över allt.

Men olika länder ser olika på att återanvända före detta radioaktiv metall. I Frankrike råder principen att allt inifrån kärnkraftverksamheten ska grävas ner.

– Men vi tror att det kommer att svänga. Ambitionen här är att friklassa så mycket som möjligt, säger Arne Larsson.

Många gånger kan radioaktiviteten vara som smuts som helt enkelt går att torka bort från föremålets yta, enligt Arne Larsson. Andra gånger handlar det om att med syra fräta bort den radioaktiva ytan alternativt med sandkorn blåstra bort den. Men vissa delar inne i reaktortanken går inte att rena, utan måste till förvar.

Annika Clemens 0155-767 21 annika.clemens@sn.se

Stäng